

HAJÓZÁSI, HAJÓMANŐVEREZÉSI ISMERETEK

A nyaralóhajó előkészítése indulásra, műszaki ellenőrzés

Elindulás előtt ellenőrizzük a kötelező és biztonsági felszereléseket. A fedélzeten 2 db csáklának, hajómérettől függően 1 vagy 2 db mentőkarikának kell lenni. A mentőkarikához 30m narancssárga felúszó kötélt tartozik. Ellenőrizzük a puffereket körben a hajó oldalán. A hajóban számoljuk meg a mentőmellényeket. Nézzük meg, hogy a tűzoltó készülékek a helyükön vannak-e. Az elemlámpa és a vesztglést jelző fekete gömb a belső kormányos ülés alatt található.

Elindulás előtt ellenőrizzük a kormány működését. Forgassuk el a kormánykereket mindkét irányba, közben a műszerfalon figyeljük a kormánylapát állását visszajelző műszert. Helyezzük készenléti állapotba az orrfordító motort. Röviden működtessük mindkét irányban.

Az indítás után hagyjuk járni, bemelegedni a motort. Ez kb. 1-2 percet vesz igénybe. Üresjáratban gázt adni akkor tudunk, ha a gázkart (más néven irányváltó kart) erősen jobbra (az oldalablak irányában kifelé), majd finoman előre toljuk. Ilyenkor nincs hajtás, nem forog a propeller. Közben figyeljük a műszerfalon a fordulatszám mérőt. A hajtás ellenőrzéséhez az irányváltó kart 1 kattanásnnyit toljuk finoman előre, majd vissza üresbe, lassan hátra, majd megint üresbe. Amikor sebességbe tesszük, a hajótest finoman megmozdul, megrándul.

Ne feledje a különbséget!

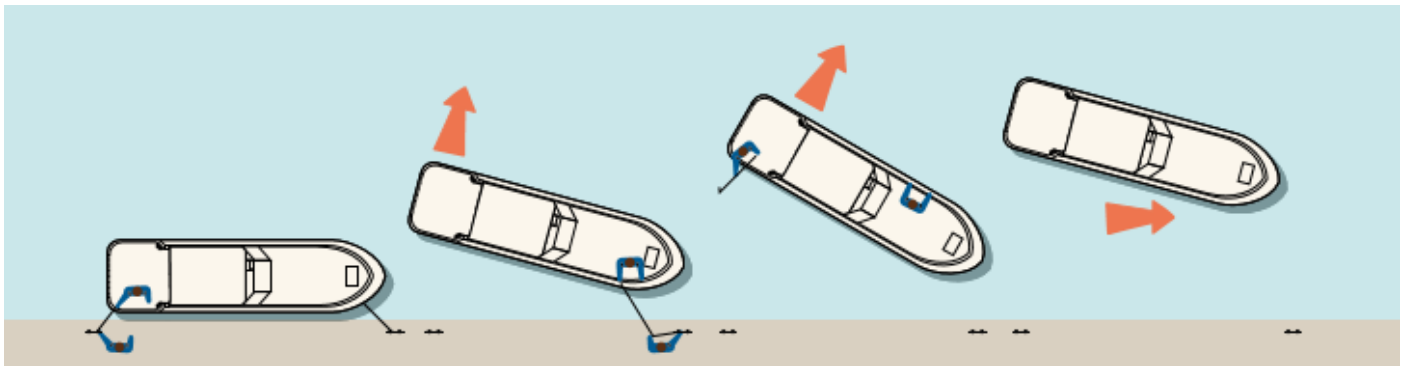
	AUTÓ	HAJÓ
Fék	van	nincs
Sebességváltó	van	nincs
Tükör	van	nincs
Szélhatás	gyenge	nagyon fontos
Sodrás	nem létezik	nagyon fontos

Manőverezési tanácsaink:

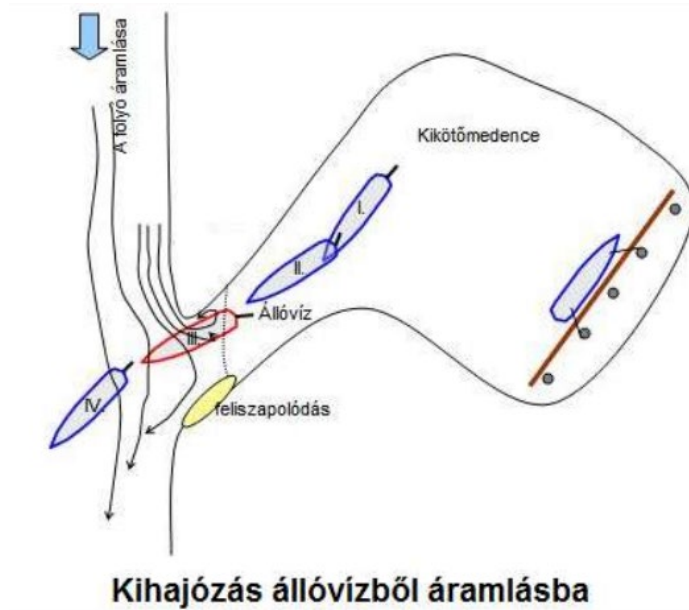
- Használja a szelet és a víz sodrását a manőverezés megkönnyítésére!
- Mindig nyugodtan kormányozzon, ne pánikoljon!
- Használja az előremenetet a hajó mozgatására, a hátramenetet fékezésre!
- Hajós szólás: „Kis gáz, kis kár.”

Elindulás úszóműről, partról, bójáról, más hajótól

Elinduláskor először a keresztköteleteket oldjuk ki, majd elköjtjük a far- és végül az orrköteleteket. Ha kell, finoman eltoljuk a hajót a parttól és fellépünk rá. Ügyeljünk, hogy a kötelek ne kerüljenek a vízbe és a hajó alá! Amint lehet, szedjük össze őket és tegyük biztonságos helyre. A fedélzetről csáklával tolhatjuk el magunkat a parttól. Ezzel mindkét esetben megkönnyítjük az elindulást és a kormányos dolgát.

A hajóra az oldalsó bejáratú ajtókon és a hátsó nyitható fedélzeti korlátokon át tudunk kényelmesen beszállni. Menet közben az ajtókat tartsuk becsukva! A folyóvízre kihajózás esetén számoljunk a sodrással, amely a hajónk orrát egyből magával ragadja és lefordítja.

Hajózás lassú menetben, iránytartás, fordulás

Hajóink nagyon fordulékonyak, a folyón történő megforduláshoz nem kell használnunk orrfordítót, elég a kormánykereket elfordítani. Fontos, hogy a manőver megkezdése előtt alaposan nézzünk körül és csökkentsük a sebességet. Győződjünk meg róla, hogy a manőver biztonságosan elvégezhető, nem közeledik hozzánk egy gyorsabb vízi jármű.

Kitérési és biztonsági szabályok alkalmazása, betartása

A szembe jövő hajó esetén mindkét hajóval jobbra húzódnva térünk ki és a hajók bal oldalával haladjunk el egymás mellett biztonságos távolságban. Keresztező helyzetben a jobbról érkezőnek van elsőbbsége. Evezős csónaknak, vízibiciklinek, kajaknak, kenunak mindig elsőbbsége van a nyaralóhajóval szemben. Tilos kikötött úszó létesítmény és a part közötti vízterületen, a kötelek, támdorongok, köteles komp kifeszített kötele alatt közlekedni, a komp kötelét 50m-nél kisebb távolságra megközelíteni.

Hátramenet és hátrameneti fordulás

Hátramenetben nehezebb manőverezni. Miután megállítottuk, egy nagyobb gázadással indítsuk meg a hajót hátra, majd az iránytartás miatt újra kis gáz előre és megint hátra. A gázkarral variálva tudjuk irányban tartani a hajót. A kormány használatára ilyenkor nincs szükség. Az orrfordító motorral tudjuk megkönnyíteni ezt a manővert.

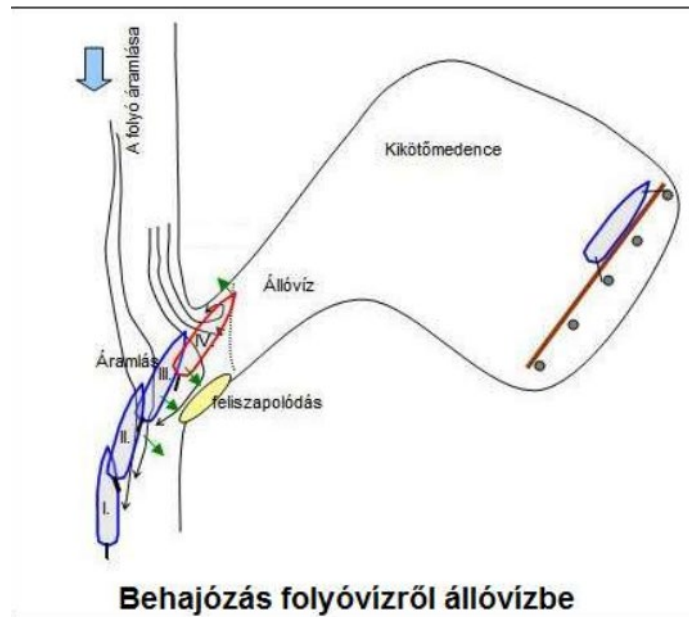
A nyaralóhajókkal tilos az éjszakai menet!

A nyaralóhajókkal kizárólag napkeltétől napnyugtáig hajózhatunk és addigra már ki is kell kötni!

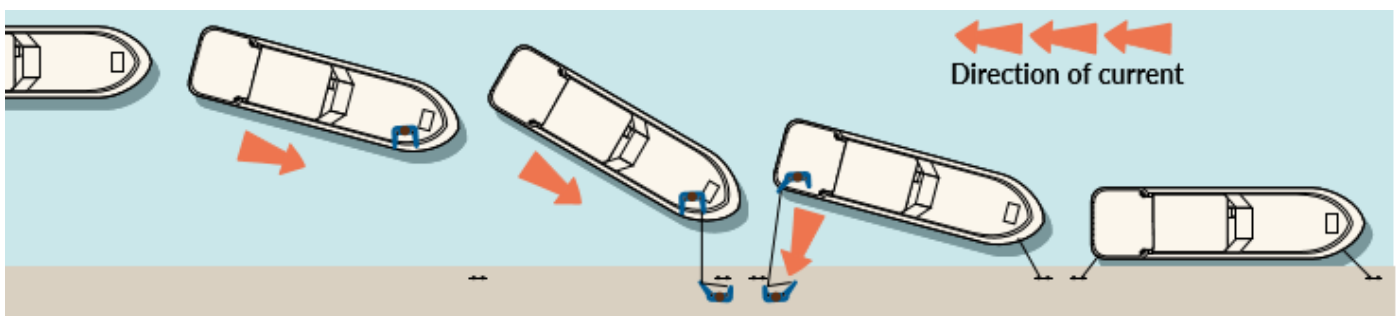
Kikötés úszóműhöz, parthoz, bójához, más hajóhoz

A kikötési manővereket mindig óvatosan, előre-hátra kis gázadásokkal végezzük. Amikor már kellően megközelítettük a pontot, kis hátramenettel tudjuk megállítani a hajót. Ha mindenképpen szükséges, használjuk az orrfordítót. Nem probléma, ha egy manőver nem sikerül elsőre.

Folyón a kikötési manővereket vagy a mellékágakba történő behajózást mindig alulról, a folyásiránnyal szemben végezzük.

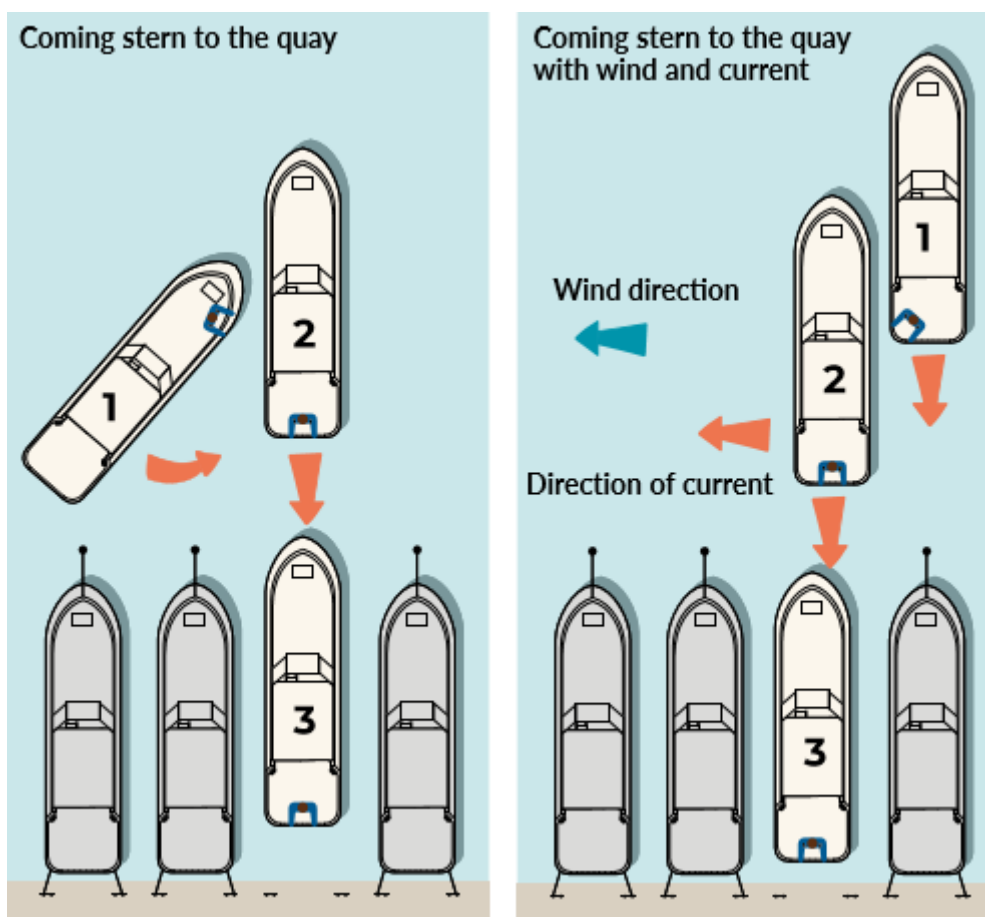
Kikötés a parttal párhuzamosan:

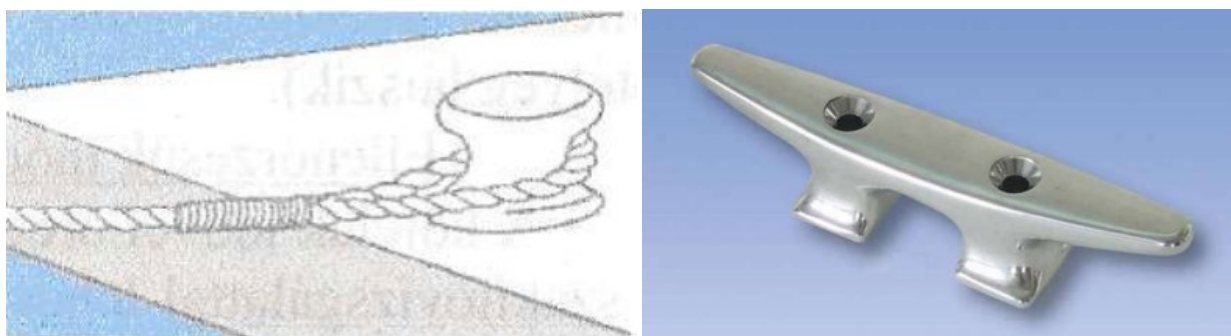
Völgymenetben haladva hajózzunk el a ponton előtt, forduljunk meg és alulról közelítsük meg a kikötőhelyet, mert így biztonságos. A kikötői manővereket a szél iránya és erőssége befolyásolja. A ráfújó szél megnehezíti az elindulást, a lefújó szél pedig a kikötést. A kikötőpontot óvatosan, folyásiránnyal szemben közelítsük meg. A köteleket készítsük elő a kikötéshez. Amikor a hajó beállt a móló mellé, vagy már elég közel van hozzá, lépünk ki a hátsó fedélzetről és gyorsan kössük ki az orr- és farkkötelekkel.

Kikötés farral, a partra merőlegesen:

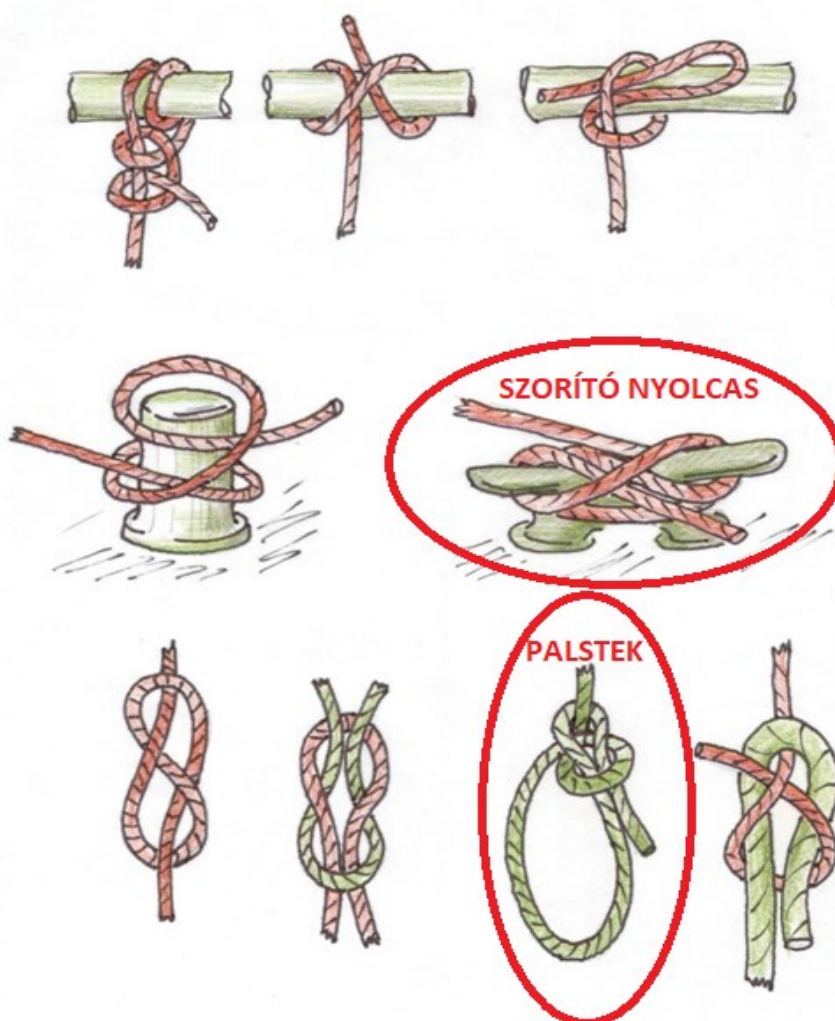
Ha a kikötéskor parti segítséget kapunk, akkor az egyik előkészített kötelet, lehetőleg az orrkötelet a ponton megközelítése után adjuk ki segítőknek. A másik kötéllal lépünk ki a mólóra és kössük ki a hajót. Mit jelent az előkészített kötélet? Az egyik vége hozzá van kötve a hajó kikötőbikájához, nincs összegubancolva, használatra kész, a korlát alatt van kibújtatva. Parti segítség nélkül a megközelítés után az előkészített kötelekkel lépünk ki a pontonra. Húzzuk oda a hajót és kössük ki. Ha a hajó már egy kötéllal rögzítve van, a kormányos is segíthet a kikötésben.

Közvetlenül a kikötés után ellenőrizzük, hogy a pufferek megfelelő helyen vannak-e a hajó és a móló között. Ha szükséges, használjuk a tartalék puffert is. Kikötőeszközök a parti kikötőbak és a kikötőbika a hajónkon. Segítség lehet a csáklya.

Keresztkötéssel még biztonságosabbá tehetjük a kikötést. Ügyeljünk arra, hogy a hajót ne feszítsük rá a pontonra, lazán álljon, azzal párhuzamosan. A hajóköteleket tilos elvágni, a méretük előírás szerinti!

A nyaralóhajózásban két csomó megkötését kell ismernünk hajónk kikötéséhez. Az egyik a SZORÍTÓ NYOLCAS, a hajó kikötésekor használjuk, a hajót rögzítjük vele a kikötő bikához. A másik a könnyen oldható PALSTEK. Használhatjuk a hajók kikötésekor, kötelek meghosszabbításakor, vontatáskor, a horgony megkötéséhez.

Securing to a cleat

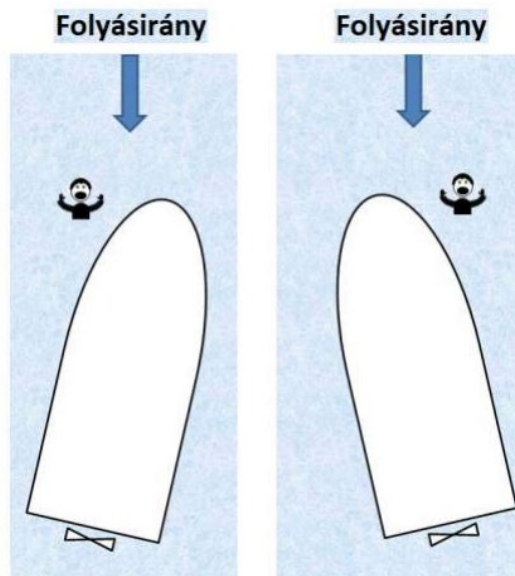
A nyaralóhajókkal nem horgonyozhatunk.

A hajó horgonya kizárólag vész esetén használandó! Okai: a folyó sodrása, akár 20m-es vízmélység, leakadhat a meder aljába, kézzel felhúzni megerőltető, ez is feltétele, hogy hajóvezetői engedély nélkül lehessen bérelni.

A horgonyzás végrehajtása annyiban tér el folyó- vagy állóvíz esetén, hogy a folyóvíznél a horgonyzóhelyet a folyásiránnyal szemben kell megközelíteni, állóvíznél pedig széllel szemben. A horgony leengedésének pillanatával meg kell várni, míg a hajó elveszíti a lendületét és megáll a mederfenékhez képest. Amennyiben a horgony nem tart, fel kell szedni és a ledobását meg kell ismételni. Felszedése előtt a motort be kell indítani és kézzel fel kell szedni a horgonyt a szél alatti oldalon. A talajból való kiszabadulását jelezni kell a hajóvezetőnek. A horgony beemelésakor ne okozzunk kárt a hajóban. Beakadt horgony felszedésére nincs recept, próbálgassuk vagy kérjünk segítséget.

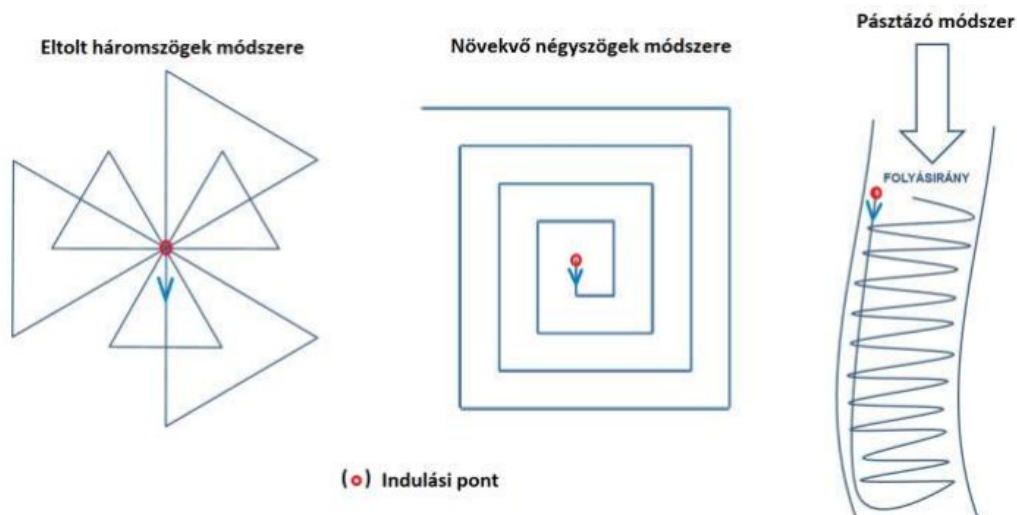
Vízből mentés

Nincs két egyforma vízből mentés, de a lényeg, hogy gyorsan és határozottan cselekedjünk. Dobjuk be a mentőkarikát. Hangozzék el az "Ember a vízben!" felkiáltás. Egy személy folyamatosan tartsa szemmel a vízbe esett embert. A hajóval tegyünk egy kört és a folyásiránnyal szemben közelítsük meg a bajba jutottat. Úgy manőverezzünk, hogy a hajó oldalával, vagy az alacsony hátsó fedélzettel kerüljünk közel hozzá. Tegyük üresbe a motort, nehogy sérülést okozzunk a hajócsavarral, majd húzzuk a hajóba.

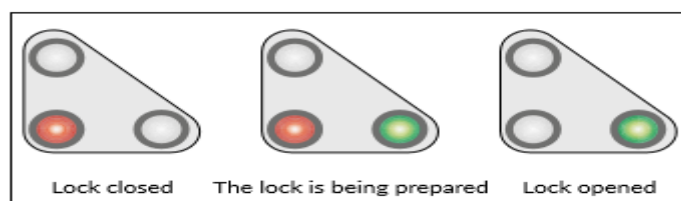
A felkutatási-mentési műveletek:

- folyóvízen pásztázó módszerrel, a folyásiránnyal szemben
- tavon eltolt háromszögek vagy növekvő négyzetek módszerével

Zsilipelési útmutató

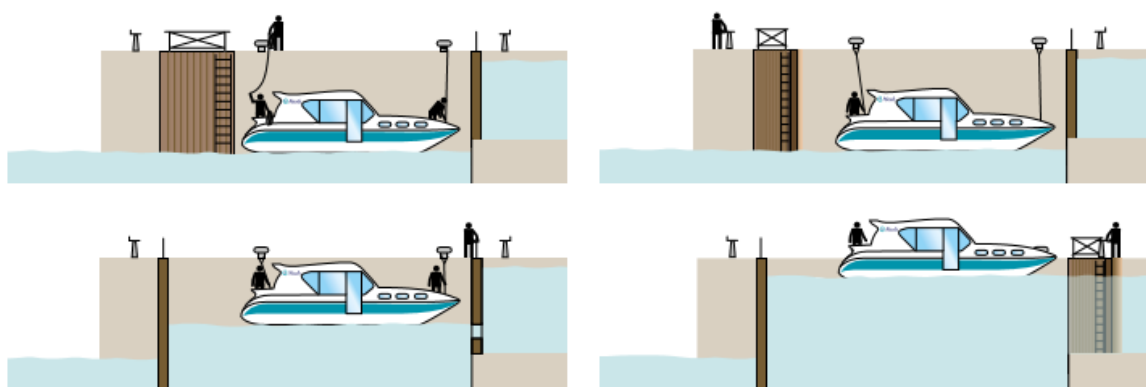
A Tiszalöki Hajózsilip 2020-ban nem átjárható, 2021-től a nyaralóhajósok oktatóanyagának részletesen a része lesz.

FELFELÉ ZSILIPELÉS

A hajó a folyás szerinti alsó kapuhoz érkezik (alvíz), hogy felemelkedjen a vízzel a magasabb vízszinthez.

- 1- A hajó alapjáraton úszik be a zsilipkamrába. A zsilipkamrában található biztonsági létrát a hajósok csak vészhelyzetben használhatják.
- 2- Ha a hajó a zsilipkamrában van, kösse ki először az elejét, aztán a hátulját úgy, hogy a kikötőköteleket a legénység parton álló tagjának hajtja, vagy ha segít a zsilipőr, akkor neki. Aki azt áthurkolja a kikötőbakon, de nem köti meg, majd a másik végét visszadobja a fedélzeten álló embernek.
- 3- Az alsó kaput a zsilipőr bezárja.
- 4- A felső kapu felől beáramlik a víz, amely megtölti a zsilipkamrát és hajónkat a felvízzel egy magasságba emeli. A hajót a fal mellett kell tartani.
- 5- A zsilipkamra telítődése áramlást képez, ezért a kikötőköteleket feszesen kell tartani, hogy a hajó ne mozduljon el előre vagy hátra. Feszítsenek a köteleken, ahogy a hajó emelkedik!
- 6- Ha a vízszint kiegyenlítődik, a felvízi zsilipkaput kinyitják.
- 7- A kikötőköteleket a kikötőbakról levéve a hajó lassan elhagyja a zsilipet.

LEFELÉ ZSILIPELÉS

A hajó a folyás felőli zsilip kapuhoz érkezik, hogy leereszkedjen az alacsonyabb vízszintre.

1- A hajó alapjárattal beúszik a zsilipkamrába.

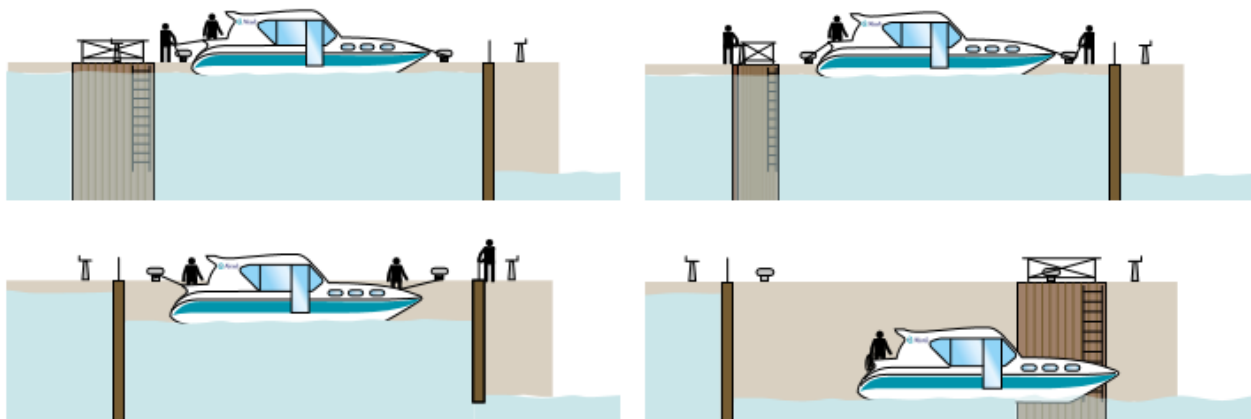
2- A legénység az orr- és farköteleket a bakokra hurkolja csomózás nélkül. A másik végüket visszadobja a fedélzeten álló embereknek, kellő hosszt hagyva a több méteres ereszkedéshez.

4- A felső kaput a zsilipőr a legénység egy tagjának segítségével bezárja.

5- Az alsó zsilipkapu résein kiáramlik a víz a hajónk alól. A kikötőköteleken folyamatosan eresztetni kell.

6- Mikor a zsilipkamrában a víz egy szintbe kerül az alacsonyabb vízszinttel, az alvív felőli kapu kinyílik.

7- Szedjük be a kikötőköteleket, és a hajó lassan hagyja el a zsilipet!

KELLEMES HAJÓZÁST KÍVÁNUNK!

Nyaralóhajózás
MAGYARORSZÁGON

MAHART – Magyar Hajózási Zrt.
Székhely: 1211 Budapest, Weiss Manfréd út 5-7.
Iroda: 1037 Budapest, Montevideo u. 4.